STADSVERKENNINGEN TILBURG.

Verslag ronde 17, gelopen 2 juli 2021.

Het gebied ten oosten van het Korvelplein, ten zuiden van de Korvelseweg, ten zuiden van de Hesperenstraat, ten westen van de Trouwlaan en ten noorden van de Oerlesestraat.

Voordat we het verhaal van deze stadsverkenning beginnen een korte algemene inleidende uitleg.
De wandelingen worden steeds gelopen door Ton Goossens, Ad van Eijck en George Bedaux. Ad maakt foto's van de panden, George beschrijft de wandelingen en Ton schuift de foto's in de tekst van George.
We hebben het over **HIP**panden; HIP staat voor Heemkunde Inventarisatie Project. Wij geven een pand een HIPstatus als het geen gemeentelijk- of rijksmonument is maar wij (Ton, Ad, en George) het wel monumentwaardig vinden.
We hebben het regelmatig over het Bouwarchief. Vanaf 1906 is de gemeente Tilburg begonnen met het registreren van alle te bouwen en te verbouwen werken. In het bouwarchief zijn alle bouwvergunningen met bijbehorende tekeningen van nieuwbouw en verbouwingen bewaard. Rond 2000 is dit papieren archief ook digitaal in te zien. Van panden die voor 1906 gebouwd zijn
staat in het bouwarchief dus geen informatie over de bouw zelf ter beschikking, wel informatie over verbouwingen van die panden die na 1906 hebben plaatsgevonden.
Wij hebben het over **verbeterpunten**: dat zijn plekken die wij van een niet aanvaardbare kwaliteit vinden.
We citeren met regelmaat uit:
'Het Tilburg e.o. van Architect Jos. Donders geschreven door Donders' kleinzoon Wout van Bommel.
De BONAS publicatie 'Jos. Bedaux architect (1910- 1989)', geschreven door Christel Leenen.
De serie 'moNUmenten'in Tilburg, deel 1, (nr 1 tm 100), 2 (101 tm 200) en 3 (201 tm 300) van de Heemkundekring Tilborch.
'Tilburg in 94 stadsverkenningen' behandelt alle huizen en gebouwen van Tilburg. De nieuwe wijken De Blaak, Tilburg Noord en de Reeshof zijn in deze publicatie niet meegenomen evenals de voormalige gemeentes Berkel Enschot en Udenhout.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze stadsverkenning mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, scans, opnamen of enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het redactieteam van het redactieteam dat bestaat uit George Bedaux, Ad van Eijck en Ton Goossens.

Korvelplein 8-11 A

We beginnen vandaag op het Korvelplein, aan de oostkant, op nr. 8 tm 11, meteen met de neus in de boter, een rijksmonument. We schreven er een moNUment over, nr. 228, dat we onderstaand citeren.

Het pand Korvelplein 8-11 is een voormalig fabriekshuis uit 1839. Een rijksmonument.

Dit tweelaags pand heeft een langgerekte rechthoekige plattegrond waarvan de korte voorgevel gericht is naar het Korvelplein. Het gebouw is gepleisterd en heeft een wolfsdak met zwarte oudhollandse dakpannen. De voorgevel heeft in het midden een paneeldeur, die net als de overige muuropeningen voorzien is van een geprofileerde lijst met kuif. Dit pand maakte lange tijd onderdeel uit van de bedrijfsgebouwen van textielfabriek Van Dooren en Dams.
In 1783 trouwde Martinus van Dooren met Adriana Dams en in datzelfde jaar richtte hij samen met zijn zwager Gerardus Dams de firma M.C. van Dooren en Co. op aan de Nieuwendijk (Bisschop Zwijsenstraat). Hier werden voor het eerst in Tilburg spinnerijmachines aangedreven door paarden. In 1871 werd van Dooren en Dams verplaatst naar het Korvelplein, waar het de bedrijfspanden en het machinepark van J.N. Diepen en Co overnam. Het bedrijf breidde dankzij grote legerorders flink uit. In 1973 moest het echter door de concurrentie van lagelonenlanden sluiten en werden driehonderd werknemers ontslagen. Het bedrijfscomplex werd gesloopt maar dit fabriekshuis, dat oorspronkelijk bestond uit een woonhuis met kantoor, bleef behouden. Er is nu een huisartsenpraktijk met apotheek in gehuisvest.

Calandhof 172-176

We gaan in noordelijk richting en krijgen dan eerst met adres Calandhof 172 tm 176 vijf woningen die hier in 1975 zijn neer gezet door de Tilburgsche Bouwvereeniging en Woningbouwvereniging Samenwerking in typische jaren zeventig architectuur. Een armoedige kwaliteit van de gevelsteen en afgeschuinde hoeken zorgen voor een treurigmakende uitstraling, zeker naast de rijke architectuur van de omgevende panden. De architectuur staat op naam van P. Ghering, Th. Van der Bolt, beide uit Tilburg en C. Peeters uit Ulvenhout. Deze woningen maken deel uit van het grote woningbouwplan de Korvelse Hofjes, dat op de terreinen van de gesloopte fabrieken van Van Dooren en Dams en Diepen hier in 1975 gerealiseerd werd.

Calandhof

We gaan rechtsaf via de onderdoorgang onder de woningen Calandhof nr. 175 en 176 door om meer van het plan te zien.
Eerst zien we aan de linkerkant nog wat bedrijfsgebouwen of voormalige bedrijfsgebouwen. Nr. 4 is in 1977 gebouwd in opdracht van Drukkerij Hultermans naar een ontwerp van Ben Goudsmits uit Lage Mierde. Hultermans is er nog steeds gevestigd.

Calandhof 5-01

Op nr. 5 heeft de Tilburgse Taxicentrale in 1976 een kantoor en stallingsruimte gebouwd. Arch. Buro Dré Storimans verzorgde het ontwerp. Het pand biedt nu huisvesting aan 12 woonadressen: nrs. 5, 5.01, 5a tm 5f en 6 tm 8.

Clandhof 158-171

Aan de overkant zien we rechts in de hoek een woongebouw van 14 adressen: Calandhof 158 tm 178 en dan nog eens 8 woningen op nr. 157 tm 150, van het plan Korvelse Hofjes, bouwjaar 1976.

Clandhof 11-53a

Calandhof 137-148

Dan iets achter dit laatste gebouw rechts in de hoek een gebouw van 18 adressen, Calandhof 118 tm 136 en recht vooruit een gebouw van 68 adressen: nr. 11 tm 148. We zien verspringende gevels en daken en veel plaatwerk. We nemen de onderdoorgang die door kleuren opgevrolijkt moet worden.

Calandhof 101-148

Rechts zien we achterin een woongebouw van 9 adressen, Calandhof 108 tm 116 en daarvoor eentje van 7 adressen, nr. 101 tm 107. Parkeerplaatsen voor de deur.

Calandhof 65-91

We lopen nog een stukje oostwaarts langs achtertuinen en zien dan rechts aan een binnenhof aan de rechterkant eerst vijf woningen Calandhof 96 tm 92, dan in de hoek

een woongebouw van 27 adressen, nr. 65 tm 91 en dan links voor ons nog eens acht woningen, nr. 64 tm 57, met auto's en bergingen voor de deur.
Nog steeds plan Korvelse Hofjes, bouwjaar 1975, Tilburgsche Bouwvereeniging en Samenwerking, architecten Ghering Van der Bolt en Peeters.

Korvelseweg 180 A

We draaien ons om en zien dan een vijf lagen hoog appartementengebouw met zijn rug naar de Korvelseweg staan. Het heeft ook zijn adressen aan die straat, hier 39: Korvelseweg nr. 178-07 tm 178-16, 180-07 tm 180- 17, 182-07 tm 182-15 en 184- 07 tm 184- 15. Ook hier moest wat opgevrolijkt worden met kleuren. Op de begane grond zien we lange en hoge schanskorfwanden. De bouwkundigen Bosch en van Oers uit Heeswijk Dinther tekenen voor het ontwerp waarvan we hier maar een deel zien. Het gebouw dateert van 2007 en is gebouwd in opdracht van Alphons Coolen B.V.

Korvelseweg 7b-7

7b D

We lopen terug naar het Korvelplein en gaan daar rechts af. Op nr.7b, 7a, 7 en 5 tm 2 zijn in 1934 mooie woningen gebouwd.
Een warm gekleurde baksteen gemetseld met een terugliggende voeg. Jammer dat het zandsteen in de gevel wit geschilderd is, waardoor deze elementen te veel accent krijgen. Voordat deze huizen gebouwd werden was hier bierbouwerij de Posthoorn gevestigd.

Korvelseweg 208-206

Dan volgen op nr. 1 en nr. 206 voor ons het laatste huis van het Korvelplein en het eerste huis van de Korvelseweg. In 1926 zijn dit winkelhuis en woonhuis in opdracht van de aannemers J.F. Struijcken en H.H. Stappershoef gebouwd naar een ontwerp van F.P.J. Ruts. Aan de gevels is sindsdien op wat schilderwerk na niet veel veranderd. Architect Jan Remmers heeft in 1964 nog wat aan de etalage gedaan.

Korvelseweg 204-202

Nr. 204 is ook in 1926 gebouwd. Een ontwerp van Constant Panis in opdracht van de gemeenteambtenaar H. Smits. We zien een topgevel met nog fraai siermetselwerk.
Dan is nr. 202 aan de beurt . In 1958 is het pand van woonhuis tot winkelhuis verbouwd. Het woonhuis moe eind jaren twintig gebouwd zijn. Immers in de ramen op de verdieping zaten horizontale spijlen, in de sfeer van de Amsterdamse school. Het bouwarchief meldt geen bouwjaar. Arn. van Poppel gaf de beganegrond gevel een strakke etalage met veel glas, helemaal anders dan wat we nu zien: een kroonlijst met daaronder veelruits gezelligheid.

Korvelseweg 200

Nr. 200 moet al een heel oud pand zijn want er zitten geen tekeningen van het oorspronkelijk gebouw in het archief. Bogaers Electra was hier lange tijd na de oorlog gevestigd.

Korvelseweg 198

Nr. 198 dateert van 1907, de eigenaar en bouwer was toen J. Jongen. In 1916 werd er voor en door aannemer Jos Jongen-Heerkens, dezelfde J. Jongen, een timmermanswerkplaats op het achtererf gebouwd. In 1991 is het pand door Verhagen aangekocht, die ook van nr. 200 en 190 tm 196 eigenaar was. De gevel van 198 is na 1907 zo goed als onveranderd gebleven. Mooie dakkapellen, een fraaie inrijpoort. Het siermetselwerk onder de kroonlijst verkeert echter door achterstallig onderhoud in slechte staat.

Korvelseweg 190-194

Dan het pand dat eigenaar Verhagen zo graag een tijd geleden wilde slopen. Nr. 190,192, 194 en 196, in 1934 gebouwd, 3 woningen inclusief een winkelhuis. De Heer Th. Jongen was eigenaar en Frans Jongen de architect. Het pand heeft nog steeds een onduidelijke bestemming en wordt matig onderhouden.
We schreven er een moNUment van de week over, nr. 219.
Ik citeer:
Deze woningen zijn in 1934 gebouwd en ontworpen door aannemersbedrijf J. Jongen-Heerkens.
Aannemer Jongen had achter deze panden zijn werkplaats en de familie woonde op het naastgelegen nummer 198. Jongen heeft de panden in eigen opdracht gebouwd en misschien heeft hij daarom durven kiezen voor een, voor Tilburg, gewaagd ontwerp. Het gaat om drie woningen en een winkelhuis. Tussen twee doorgemetselde topgevels bevindt zich een zeer steil, licht gebogen dak met zwarte, geglazuurde pannen. De gevels hebben terugliggend gevoegd metselwerk met op de begane grond portieken en grote vensters en op de verdieping vensters met een deels later gewijzigde indeling. Het linker huis heeft nog de authentieke raamindeling. In het pand is duidelijk de invloed van de Amsterdamse School aanwezig. De Amsterdamse School is een stijl in de bouwkunst die als een reactie op de zogenaamde neostijlen, zoals neogotiek en neorenaissance, kan worden gezien en die zich kenmerkt door gebruik van expressieve vormen en verwant is met het expressionisme. De architecten die in deze stijl bouwden maakten vaak een gebouw als totaalconcept, dus inclusief deuren, schouwen en soms meubels. De panden staan niet op de monumentenlijst. Ze hebben wel tot een eerste selectie behoord.

Korvelseweg 188

Nr. 188 en 186 zijn met aparte vergunningen gelijktijdig in 1935 gebouwd door aannemer Horsten die ook voor het tekenwerk zorgde. Nr. 188 voor procuratiehouder Fr. Horsten, een woning, en nr. 186 voor postbeambte M. van Disseldorp, een winkelhuis. Nr. 188 had in 1945 nog een erker op de begane grond, nr. 186 had toen al een etalage. In deze rookartikelenwinkel heeft mijn vader jarenlang bij de vriendelijke Mevrouw van Disseldorp sloffen sigaretten mogen kopen.

Korvelseweg 180-176

En dan volgt een in 2007 gebouwd woongebouw dat wel erg massaal overkomt. Is dit de aanleiding voor het nieuwe Lintenbeleid van de gemeente geweest? Alphons Coolen heeft het gebouwd en de bouwkundigen Bosch van Oers uit Heeswijk Dinter staan op de tekening vermeld als architect. Er is veel gesloopt om dit mogelijk te maken. We zagen net al aan de Calandhof de achterkant van dit gebouw, daar met 39 adressen, hier met nog eens 26 adressen: nr. 176, 178, 178.01 tm 178.06, 180.01 tm 180.06, 182.01 tm 182.06, 184.01 tm 184.06. Op het hoogtepunt, vijf lagen bereikt het gebouw zijn spreekwoordelijk dieptepunt.

Korvelseweg 174

Over nr. 174 geeft het bouwarchief geen informatie.

Korvelseweg 172

No. 172 verrast ons ook maar dan in positieve zin. Dit woonhuis is in 1932 gebouwd in opdracht van W. Haarselhorst , kassier bij de Nederlandse Bank. Ide Bloem is de ontwerper geweest. Een dwarskap met een rond gemetseld raam in de topgevel. Daaronder een herhaling van vier identieke ramen. Een spitse erker met slechts twee zijden. Tweekleurig metselwerk.

Korvelseweg 170

Dan de overbouwde poort van nr. 170. Drie dames, C., H., en M. van Heeswijk ontdekten in 1959 dat de poort tussen nr. 168 en 172 nog ruimte bood voor een woning. Ze gaven de architecten Jan en Eduard van der Valk opdracht om die woning, voor een groot deel op palen, te realiseren. De drie zussen kregen op de derde bouwlaag drie slaapkamers. Toch werd dit huis in het werkenoverzicht van het bureau van der Valk 'Herenhuis' genoemd.

Korvelseweg 162-168
D

Dan volgen op nr. 162 tm 168 vier huizen gebouwd in 1906 door de Wed. Arm. Diepen. Waren dit toen arbeiderswoningen? Het lijken wel kleine kasteeltjes. Heel mooi en nog helemaal intact.
We plaatsen **Korvelseweg 162, 164 en 166 en 168** op onze **HIP**lijst.
We hebben er een moNUment van gemaakt, nr. 231.
Ik citeer:

Deze huizen zijn gebouwd in 1904 naar een ontwerp van bouwmeester L.J. Goyaerts.
Het gaat om vier eenlaagse woonhuizen. Ze staan niet op de monumentenlijst maar zouden daar niet op misstaan. De huizen hebben een doorlopend mansardedak, gedekt met halfronde leien en kruispannen. Boven de dubbele entrees bevindt zich een doorgemetselde topgevel. De gevels zijn voorzien van een rijke ornamentiek met gekleurde bakstenen en hardstenen elementen. Verder zijn de panden voorzien van een gemetselde kroonlijst, geprofileerde dakgoot en

sierankers. Het is een veel voorkomend type maar hier met een zeer rijke ornamentiek. Zo zijn er art nouveau-elementen te herkennen. De woningen zijn in 1904 gebouwd in opdracht van textielfabrikant Diepen.
Architect Leo Goyaerts werd geboren in 1852 als zoon van timmerman en bouwmeester J. F. Goyaerts. Hij was ook politiek actief. Vanaf 1891 was hij gemeenteraadslid van Tilburg en van 1894-1918 wethouder. Wegens gezondheidsklachten nam hij ontslag en overleed op 19 juni 1918. Hij was ook de architect van de in 1992 gesloopte Mariaschool in de Hoogvensestraat. Ook buiten Tilburg ontwierp hij, zoals het St. Ursula klooster in Boxtel. Hij verleende ook zijn medewerking aan het Moederhuis van de zusters van Liefde aan de Oude Dijk.

Korvelseweg 160

Nr. 160 is ook een heel mooi en goed onderhouden huis, eenvoudig van opzet, maar daardoor juist onopvallend mooi. Vroeger moet hier wasserij Boumans gevestigd zijn. Staan die gebouwen nog achter dit huis? Ook heb ik tekeningen gezien met op de begane grond een winkelpui. Is die ook uitgevoerd en is de gevel later weer terug gebouwd? Ook over dit pand schreven we een moNUment, nr. 238. Ik citeer hieruit:

Dit pand is rond 1896 gebouwd voor de familie Van Roessel, eigenaar van De Posthoorn.
Bierbrouwerij De Posthoorn werd al in 1804 aan het Korvelplein opgericht. Vanaf 1818 was de familie Van Roessel eigenaar. In 1895 bouwde de Posthoorn een nieuw bedrijfspand aan het Korvelplein naar een ontwerp van architect J.H. van den Abeelen. Kort daarna bouwde de familie Van Roessel aan de Korvelseweg dit woonhuis, waarschijnlijk ook ontworpen door Van den Abeelen. Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw was in het pand fijngoedwasserij Boumans gevestigd.
Het herenhuis heeft twee bouwlagen onder een mansardedak. De gevel is opgetrokken in een rode baksteen en is ingedeeld in drie vensterassen. In de rechtse as, die enigszins naar voren springt (risaliet), zien we een rijk bewerkte voordeur met onder andere een timpaan gedragen door pilasters en een licht met siersmeedwerk en een bovenlicht met glas-in-lood vulling. De voorgevel met een rijke toepassing van decoratieve elementen in baksteen en hardsteen wordt aan de bovenzijde afgesloten door een gemetselde fries waarvan de aanzetten beginnen op hardstenen consoles tussen de vensters op de eerste verdieping. Het pand wordt bewoond en is goed onderhouden.
In 1897 bouwde architect Van den Abeelen zijn eigen woonhuis op Korvelseweg 45 waar nu Van Bilsen zit.

Korvelseweg 158

Pand nr. 156 is het woonhuis van de industrieel Dr. H.G. Diepen-Berghegge geweest. Het moet al van voor 1900 dateren. Maar het grote huis werd niet altijd in zijn geheel door de Diepens gebruikt. In ieder geval niet in het begin van de jaren vijftig. Toen woonde hier mijn Ome Frans (Prof. Dr. F.J.H.M. van der Ven) en Tante Leen in een deel van dit huis. Rechts ging je via de garage en een trap links naar hun bovenwoning. Achteraf denk ik dat het hier gedwongen inwoning betrof. Na de oorlog kregen gemeentes als Tilburg de bevoegdheid om als bestrijding van de woningnood woonruimte te vorderen. Zo werden eigenaren van grote huizen gedwongen inwoning te accepteren. Maar het zou ook zo kunnen zijn dat Mevrouw Diepen die in 1946 weduwe geworden was niet alleen in dit grote huis wilde wonen en om die reden voor inwoning gekozen had. In 1980 zijn er na een verbouwing 7 wooneenheden in het pand onder gebracht: **nr. 158.**01, 158.02, 158.06, 158.12, 158.14 tm 158.16. Zo kan het ook. Het indrukwekkende huis met zijn symmetrische voorgevel zetten we op onze **HIP**lijst.

Korvelseweg 158-154

Korvelseweg 156

En dan volgt een fraaie tuin met monumentaal hekwerk. In de tuin treffen we een voormalig koetshuis aan. De gemeente heeft hier in de jaren tachtig een hoogspanningsstation in onder gebracht en zo het nuttige met het aangename verenigd.

Korvelseweg 154
D

Dan volgt het prachtige herenhuis op **nr. 154b en 154a**. Dit pand roept bij ons vraagtekens op. Nr. 154a lijkt later aangebouwd te zijn en is heel anders van stijl. Op de gevel staat dat dit deel gebouwd is in 1888, nr. 154b moet dan eerder gebouwd zijn. (rond 1870?). Wie hebben hier vroeger gewoond en wie is de architect geweest? We weten het niet. Mooie huizen die een plaats op de **HIP**lijst verdienen.
Collega Theo Cuijpers heeft er onlangs een moNUment van de week (nog in concept)over geschreven. Hij schrijft dat Armand Diepen, de vader van Dr. H., nr. 154 in 1888 gebouwd heeft en dat het pand later is uitgebreid met een tweede entree. Als Armand Diepen inderdaad 154 gebouwd en bewoond heeft dan lijkt me het verhaal dat de villa rond 1870 (het jaar waarin Armand trouwde met Leonie Bareel) gebouwd moet zijn aannemelijker. Het moNUment is naar aanleiding van deze discussie nog niet gepubliceerd.

Korvelseweg 152-154

Ook **nr. 154 en 152** plaatsen wij op onze HIPlijst. Ze zijn heel oud en in al hun eenvoud heel mooi. Eenlaags, een zadeldak zonder dakkapellen, drie ramen, twee deuren. Geblokt stuukwerk en een plint. Op nr. 154 kom ik in 1918 de naam van aannemer J.J. Dusée tegen en in 1935, bij de bouw van een garage, de naam van smid Mauritz.

Korvelseweg 148-150
Da

Dan zijn de nummers **148** en **150** aan de beurt. De gevel dateert van 1931 met heel bijzondere grijsgroene omlijsting rond de beganegrond puien. De in 1986 vernieuwde winkelpui van nr. 150 houdt ons niet tegen om beide panden op de **HIP**lijst te zetten.

Korvelseweg 142
D

Op **nr. 142** zien we een heel ander pand. Een herenhuis, dat in 1912 gebouwd werd voor K. Janssen-Franken, van beroep grossier. Architect L.J.P. Kooken uit Eindhoven. Een indrukwekkend woonhuis, symmetrisch gebouwd, met een kolossale ingangspartij. Het mag van ons op de **HIP**lijst.
Ook hier schreven wij een moNUment van de week over, nr. 218. Ik citeer:

Deze villa is gebouwd in 1912 naar een ontwerp van J. Kooken. Het is geen monument.
Deze symmetrische villa aan de oude lintbebouwde Korvelseweg heeft een combinatie van traditionele en art-deco elementen. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond, twee bouwlagen en een schilddak met twee dakkapellen. Op de begane grond zien we onder een grote bakstenen rondboog een uitnodigende opvallende portiek. Op de verdieping boven de entree een loggia met aan weerszijde twee identieke erkers. Hierboven bevindt zich een doorgemetselde topgevel met de aanduiding van het bouwjaar 1912. De opdrachtgever was K. Janssen, grossier in koloniale waren. De weduwe van K. Janssen woonde hier nog tot in de jaren zestig. Daarna hebben ook de Opleiding tot Kleuterleidster en de Schoolbegeleidingsdienst in dit pand gezeten. Nu is er een advocatenkantoor in gehuisvest. Architect J. Kooken (1867-1940) was gemeentearchitect van Eindhoven. Zijn werk was gevarieerd en bestond uit kerken (Middelbeers, Nijnsel) en kloosters, utiliteitsbouw (de Eindhovense watertoren) fabrieken, woonwijken en woningen, zoals in het Eindhovense Philipsdorp. In Tilburg bouwde hij rond 1930 enkele panden in de Armhoefse Akkers. Van zijn hand is ook het Algemeen Uitbreidingsplan van Eindhoven, dat vooruitliep op de annexatie van de randgemeenten in 1920.

Korvelseweg 134-140 A

In 2002 is er op nr. 138 (nr. 134, 134a tm 134 e, 136, 136a, 136b, 138, 138a, 138b en 140) een appartementengebouw gerealiseerd. De opdrachtgever was Van der Weegen Bouwgroep en Architectenbureau Snoeren uit Dongen was de architect. Ad vindt het mooie architectuur omdat de hoogte aansluit bij de omgevende bebouwing en het ronde gevels heeft.

Korvelseweg 132

Dan volgt een hekwerk met daarachter veel tuin. Dit moet vroeger een voortuin zijn geweest van een fabrikantenvilla denk ik. De villa heeft plaats gemaakt voor sociale woningbouw en de bewoners van deze huizen mogen nu uitkijken op het rijke groen. Ook heeft hier in de jaren zestig een Italiaans ijssalon gefloreerd, herinner ik me nu.

Stratinghpad 15-25

We gaan rechtsaf via de voormalige villatuin rechts naar een rijtje huizen dat gebouwd is tegen de achtertuinen van de Korvelseweg, de achtertuinen van de huizen die we net gezien hebben. Stratinghpad heet het hier. Nr. 15 tm 25. We zijn weer in het gebied Korvelse Hofjes, het plan van de Tilburgsche Bouwvereeniging en Samenwerking, met de architecten Th. van der Bolt, P. Ghering en C. Peeters.

Fokkerhof 33-48 A

We lopen voorbij nr. 25 verder door en komen zo op het Fokkerpad, slaan daar linksaf en zien daar links, vlak aan het pad gelegen een gebouw met 16 woonadressen, Fokkerhof 33 tm 48. Vlak achter dit gebouw gaan we links af en gaan dan meteen wéér links af en zien dan een gebouw recht voor ons met 18 adressen, Fokkerhof 15 tm 32.

Fokkerhof 14-9

Stratinghpad 4-10

We vervolgen onze weg naar rechts en zien dan aan de linkerkant Fokkerhof 14 tm 8, zeven woningen, en lopen dan even linksom naar de achterkant van deze woningen voor nog eens vijf woningen aan het Stratinghpad, nr. 2 tm 10.

Fokkerhof 7-4

Dan lopen we weer terug naar de Fokkerhof en gaan daar linksaf en zien daar aan de linkerkant nr. 7 tm 1, nog eens zeven woningen.

Hesperenstr 1.01-1.31

We gaan linksaf de Hesperenstraat in en lopen dan door tot de hoek met de Korvelseweg. Het woongebouw op de hoek heeft 33 adressen, Korvelseweg 128a en 130a en Hesperenstraat 1.01 tm 1. 31. Het is gebouwd in 1981 in opdracht van Stichting Bijzondere Woningbouw Amersfoort, naar een ontwerp van Buro voor architektuur Pieter Ghering. Het gebouw omvat 31 woningen en 3 winkels en is in vijf lagen gebouwd, in 1981.

Hesperenstr 7-3

We lopen weer terug de Hesperenstraat in en zien daar op nr. 3 tm 7 nog drie huizen in 1939 gebouwd door de koopvrouwen P. en M. Robbe. Nr. 5 laat nog de originele raamindeling zien. Het ontwerp is van S. Konings.

Fokkerhof 94-106

Fokkerhof 70-81

We gaan rechtsaf de Fokkerhof in en passeren daar links de gebouwen van de Conradhof en lopen rechtdoor totdat we linksaf moeten. Aan de linkerkant hebben we daar eerst een gebouw van 13 adressen, Fokkerhof 94 tm 106, dan van 12 adressen, Fokkerhof 82 tm 93 en dan nog een van 12 adressen, Fokkerhof 70 tm 81.

Snelliusstr 33-67

En dan lopen we verder rechtdoor en zien dan aan de rechterkant en recht voor ons uit waar de Fokkerhof overgaat in de Snelliusstraat een woongebouw van 33 adressen, Snelliusstraat nr. 33 tm 67. Het is in 1999 gebouwd in opdracht van de T.B.V. naar een ontwerp van Architectenwerkgroep. Het plan draagt de naam 'Herstructurering Korvelse Hofjes'.

Snelliusstr 11-23

Ondertussen aan de overkant. Snelliusstraat 23 tm 11, zeven eengezinswoningen die horen bij het plan Korvel 1 gebouwd in 1976 door de Tilburgsche Bouwvereeniging en Woningbouwvereniging Samenwerking met de Tilburgse architecten Th. van der Bolt en P. Ghering en C. Peeters uit Ulvenhout. Nette woningen. Nr. 17 heeft in 2007 een dakkapel gekregen.

Conradhof 60-18

Voorbij nr. 11 gaan we links af. Hier zien we aan de linkerkant op nr. 64 tm 61 eerst vier eengezinswoningen en dan een woongebouw van 17 adressen, Conradhof 40 tm 48 en 53 tm 60.

Conradhof 28-52

Dan recht voor ons uit een woongebouw van 12 adressen nr. 28 tm 31, nr. 36 tm 39 en 49 tm 52. En dan aan de rechterkant een woongebouw van acht adressen, nr. 24 tm 27 en 32 tm 35. Vervolgens twee eengezinswoningen, nr. 23 en 22 en dan een woongebouwtje met adressen nr. 21, 19 en 18.

Conradhof 17-9

Ondertussen zijn we omgedraaid en gaan we linksaf waar we nog een doodlopend straatje hebben van 12 woningen, nr. 6 tm 17.

We lopen het in en uit en gaan dan linksaf waar we links nog vier eengezinswoningen hebben, nr. 5 tm 2 en dan weer een woongebouwtje met vijf adressen, Conradhof nr. 1, 1a, tm 1d, alle Korvel- 1- woningen, gebouwd in 1976 door de Tilburgsche Bouwvereeniging en Samenwerking.
We lopen de Conradhof uit en gaan dan linksaf. Het eerste huis aan de linkerkant is dan Snelliusstraat 7. Dat is het eerste huis van een bouwplan van in totaal 12 woningen en een winkelhuis dat hier en de hoek om in de Buys Ballotstraat gebouwd is in 1931. Snelliusstraat nr. 7 is het winkelhuis geweest. In 1983 is met een renovatie van alle woningen de winkeldeur dicht gemetseld en heeft het pand aan de Snelliusstraat zijn voordeur gekregen. In 1961 is de fundering van dit pand verbeterd.

B Ballotstr 1-23

We gaan links af om het hele plan te zien, Buys Ballotstraat nr. 23 tm 1. De opdrachtgever was de N.V. Wollenstoffenfabriek Gebr. Diepen. Het ontwerp is van Bouw- en werktuigkundig bureau Frans Hovers geweest. In 1983 zijn de woningen onder leiding van architect C. Peeters uit Ulvenhout, ja hij weer, gerenoveerd, met weinig respect voor de bestaande raamindelingen. Boven waren de ramen verticaal in drieën gedeeld en beneden hadden ze de jaren- dertig indeling. (verticaal in drieën en horizontaal op 40 cm uit de bovenzijde in tweeën). In 2004 zijn door Wonen Breburg de dakkapellen van de huizen gehaald. De woning scheidende muurtjes in samenspel met de gekoppelde entrees sieren de woningen nog steeds.

Hesperenstr 37-17

Na nr. 1 volgt nog nr. 1a maar deze woning hoort bij de rij links om de hoek in de Hesperenstraat, nr. 37 tm 19. Nog eens elf woningen en één winkelhuis van de NV.

Diepen. Maar deze zijn wat zuiniger uitgevoerd. Ook hier is de klepraamspecialist uit Ulvenhout langs geweest en heeft ook de voordeuren bij de renovatiebeurt meegenomen. Ook hier zijn de dakkapellen in 2004 uit het beeld verdwenen.

Hesperenstr 11-17

Nr. 17 tm 11 zijn vier woningen die in 1906 zijn gebouwd door 'de Heeren Gebr. Diepen. De handtekening van de architect kan ik niet ontcijferen. Een mooi rijtje eenvoudige woningen. Een mansarde kap met boven ieder raam een vierpans dakraam. De ramen nog met een drieruits bovenraam en daaronder een vierruits onderraam. In 1984 heeft Peeters het ritme van de dakramen verstoord, de dichte deuren gewijzigd in open glas deuren, de ramen vereenvoudigd en de deur van de achterom veranderd in een raam.

Hesperenstr 53-45

Nr. 45 tm 55 zijn als zes woningen rond 1911 ongeveer gelijktijdig gebouwd door de wagenmaker N.L. de Bruin en sigarenmaker B. van de Hout. In 1966 heeft architect A. Heerkens de gevel van 45 opgetrokken en gemoderniseerd. Nog wel met klossen onder de royale dakgoot.
De gevel van 49 werd opgetrokken in 1976. Nr. 51 kreeg van Wed. C. Bartels in 1925 een winkelbestemming waarna C. van Berkel in 1955 het pand van een etalageraam voorzag, waarna in 1991 de gevel zijn huidige gezicht kreeg. De gevel van 55 werd in 1963 opgetrokken, toen nog met één groot woonkamerraam. In 1983 werden nr. 53 en 55 samengevoegd tot één woning en kreeg nr. 55 twee woonkamerramen.

Hesperenstr 65-45

Hesperenstr 67-79

Vervolgens zien we op nr. 57 tm 65 en dan voorbij de Simon Stevinstraat, nr. 67 tm 75 in totaal 10 woningen die hier gebouwd zijn in 1983 door Publieke Werken ter vervanging van 10 woningen die Publieke Werken hier al in 1917 gebouwd had. Nette woningen.

B Ballotstr 4-14

We lopen terug naar de Buys Ballotstraat waar de andere kant nog op ons wacht, nr. 2 tm 14, zeven woningen gebouwd in 1932 in opdracht van de aannemers Fa. Wortel en Buysing. Woning nr. 6 lijkt er nog het meest oorspronkelijk uit te zien
De verticale stijlen die we nu nog in het bovenraam van het woonkamerraam zien liepen in het benedenraam door en die twee ramen waren dan weer per raam in drie ruiten verdeeld. Nette huizen.

Snelliusstr 5-1

We gaan de hoek om en komen zo weer in de Snelliusstraat. Links zien we twee interessante huizen onder een dwarskap. Beneden zien we achter een grote rondboog met rollaag twee voordeuren hun portiek delen. De woningen, nr. 5 en 3, zijn in 1933 gebouwd in opdracht van N.V. Maatsch. Dennenheuvel naar een ontwerp van Bouw- en Werktuigkundig Bureau Frans Hovers. De woonkamerramen waren oorspronkelijk verticaal in drieën gedeeld evenals de grote slaapkamerramen er boven. De dakkapel op nr. 3 is rond 2016 aangebracht.
Nr. 1 is al in 1922 gebouwd in opdracht van de grondwerker C. Hamers. Een ontwerp van A. Machen en W. Meyneken. Alle ramen hadden een veelruits indeling. Om een idee te geven: het linker raam beneden bevatte 26 ruitjes.
Boven de ramen zien we een rollaag met daarboven een soort bakstenen cordonlijst. Ook boven het getoogde poortje zien we zo'n lijst, maar dan gebogen.
Om onduidelijke redenen houdt hier de Snelliustraat op en gaat over in de Simon Stevinstraat. Nr. 13 is ook in 1922 gebouwd en ook een ontwerp van Machen en Meyneken. Hier is koopman J. van Eijndhoven opdrachtgever. Ook hier zijn de kleine ruitjes uit het beeld verdwenen. De gevel is wit geschilderd.
Ook op nr. 11a heeft zo'n Machen-en-Meynekenhuis gestaan. Dat is in 1977 gesloopt en toen is het huis dat we nu zien hier verschenen, een ontwerp van Chris van Heertum, een beetje vreemde eend in de bijt.

S Stevinstr 9-3

De nrs. 9, 7, 5, 3 en 1 zijn alle Machen-en-Meynekenhuizen. Ze zijn wel onder een individuele naam gebouwd, in volgorde: M. Dusée, schilder, A. van Bladel, fabrieksarbeider, A. van Antwerpen, meubelmaker, A. van Loon, meubelmaker C.

Neerhout. De raamindelingen zijn overal verdwenen. Nr. 3 lijkt nog de originele voordeur te hebben. Het raam boven deze deur was zesruits en de twee grote ramen waren verticaal in drie ramen gedeeld met boven zes ruitjes per raam en beneden ieder raam horizontaal weer in twee delen met in het bovenraam vier ruitjes.

S Stevinstr 36-30

We gaan terug via de overkant waar Machen en Meyneken hun verhaal voortzetten. Nog steeds in principe dezelfde woningen, gebouwd in 1922, met een individuele opdrachtgever. Ik geef een overzicht, deze keer met een huisnummer erbij. Nr. 2. M. Hekma, goudsmid, 4. J. van Mierlo, stukadoor, 6. J. Vries, onderwijzer, 8. P. van Gool, 10. N. Geurts, timmerman, 12. C. de Rooij, fabrieksarbeider, 14. C. Verhoof, ploegbaas, 16. G. Wortel, timmerman, 18. J. Timmermans, timmerman, 20. Th. Waerman, timmerman, 22. M. Brouwers, meubelmaker, 24. J. van de Gevel, 26. A. Gijsberts, straatmaker, 28 en 30. A. van Rooij, metselaar, 32 en 34, C. van Asten, winkelier, 36. N. Jansen, ketelmaker.
Nr. 38 hoort ook bij het plan maar dit verdient een aparte behandeling. Het gaat om een winkelhuis gebouwd in 1922, ook een ontwerp van Machen en M. en de opdrachtgever was in dit geval coiffeur F. de Waal. In 1927 staat drukker F. Frijters als eigenaar genoteerd en in 1939 koopman P. Bakx. In 1968 vraagt Driehoefijzers een vergunning om er een koffiehuis in te vestigen en in 1977 wordt de bestemming veranderd in wonen. Dan krijgt het pand ook ongeveer zijn huidige gezicht.

C Huijgensstr 19-21

C Huijgensstr 13a-19

En nog zijn Machen en Meyneken niet uitgebouwd. Ook de hoek om, aan de linker kant van de Christiaan Huijgensstraat. Ik geef weer een overzicht van opdrachtgevers en hun beroepen voor zover deze nog te lezen zijn. Bij nr. 35 valt nog wat meer te melden. Het huis had al in 1922 een hoge en een lage gevel.
In de hoge gevel zat in het midden de voordeur, in de lage gevel zaten twee ramen. In 1978 is de voordeur verhuisd naar de laagbouw en in 2007 is er links een tweede voordeur gemaakt. Het hele pand is na al deze ingrepen in de gevel wit geschilderd. De opdrachtgever in 1922 was L. van Hest, wever, bij nr. 33. A. Jonaij, politieagent, 31 en 29. H. van Duppen, fabrieksarbeider, 27. H. Hultermans, 25. J. Rijven, timmerman, 23. L. van Lieshout, bankwerker, 21. G. de Roij, 19. B. Jongbloed, 17. J. vd. Loo, bankwerker, 15. J. Kniknie, fabrieksarbeider.
Nr. 13 b en 13a zijn in 1927 gebouwd in opdracht van meubelmaker H.C. Hamers, naar een ontwerp van C.J.H. van Domburg. De bovenramen waren met twee horizontale spijlen drie ruits. Het benedenraam was met drie horizontale en twee verticale spijlen in twaalf ruiten verdeeld.
Nr. 13 is in 1926 gebouwd door fabrieksarbeider F.C. Broers. In 1975 is het smalle woonkamerraam vervangen door het grote exemplaar dat we nu zien.
In 2017 is het dak van een achteraanbouw boven de nok verschenen.

C Huijgensstr 3-11

En dan zien we op nr. 11 tm 3 vijf woningen die in 1925 van J.D. Meijsing, de Directeur van Gemeeentelijke Woningbouwdienst, een mooie eenlaagse gevel hadden gekregen. In 1974 heeft architect C. Peeters uit Ulvenhout deze woningen in opdracht van de Gemeentelijke Woning Dienst gerenoveerd. De gevels zijn toen van een strook identieke ramen voorzien en de sfeervolle zesruits smalle woonkamerramen zijn vervangen door

grote ramen met een klepraam in het bovenlicht. Het metselwerk is daarbij op een erg slordige wijze aangeheeld.

C Huijgensstr 0 Maria
0 D

Op nr. 1f heeft Publieke Werken in 1966 nog een hoogspanningsstation weggezet dat aan de plek weinig kwaliteit toevoegt. Het parkeerterreintje, het trafohuisje, de garages samen met het plantsoentje met het fraaie Mariabeeld merken wij aan als **Verbeterpunt.**

Hesperenstr 81

We gaan linksaf de hoek om de Hesperenstraat in waar we nog drie huizen te 'doen' hebben, aan de linker kant. Nr. 81 is nog van vóór 1900. Het huis had toen nog een smal raam. In 1963 is het huidige raam aangebracht. De twee dakkapellen dateren van 1987.

Hesperenstr 67-79

Ook nr. 79 is nog negentiende-eeuws. In 1930 heeft wever J. vd. Put de woning tot winkelhuis verbouwd. De gevel is daarna niet veel veranderd.
Nr. 77 is ook een huis van vóór 1900. Hier is de gevel in 1966 opgetrokken.
We lopen weer terug en zien dan aan de overkant van het Mariapleintje een groot wit gebouw aan de Christiaan Huijgensstraat. Het heeft de nrs. 2 en4. Het ligt op de hoek van de Trouwlaan. Het pand is in 1927 door A. Simons gebouwd als winkelhuis. A. van Gool uit Goirle heeft het ontworpen. De vier lisenen op de voorgevel vallen op. Tussen de twee middelste was aanvankelijk de ingang van de winkel gesitueerd. Het linker deel van het gebouw waar nu de naam van Ad van Pruijssen op de gevel staat is in 1965 bijgebouwd. Nu maakt de gevel daar een hoek van 90 graden, toen was dat een hoek van nog geen 30 graden, een smalle taartpunt.
We gaan de Trouwlaan in en voor de rechterkant. We beginnen daar met nr. 93, het huis met een gevel van een grijsgele baksteen. Deze gevel dateert van 1975. Daarvoor was het pandje een eenlaagse woning met zadeldak.

Trouwlaan 95-95c

Nr. 95, 95a, 95b en 95c zijn vier mooie woningen. Vooral de vier rondbogige portieken geven de panden een fraai aanzicht. Nr. 95b benadert nog het beste de oorspronkelijke raamindeling. De huizen zijn gebouwd in opdracht van M. Santegoets, meesterbakker. Ben Simons was de architect. De dakkapel van 95c dateert van 2008.

Trouwlaan 97-107

Nr. 97 tm 115 zijn tien woningen die in 1983 door de Gemeentelijke Woningdienst en architect Bart Kerkhofs gerenoveerd zijn. Hoe oud ze zijn is onduidelijk. In het archief vinden we een tekening die suggereert dat ze in 1912 gebouwd zijn door bakker J. van Oudenhoven naar een ontwerp van de bouwkundige A.F. van de Hout. Maar ik twijfel er aan of dat voor alle woningen klopt. Hooguit voor de vier mansardekapwoningen. De zadeldakwoningen zullen eerder nog negentiende-eeuws zijn. Maar zeker is dat er in 1983 nogal rigoureus werd ingegrepen. Alle woonkamerramen werden kaal gemaakt en de houten deuren werden ingeruild voor doorzichtige exemplaren.

Trouwlaan 119-117

Nr. 117 en 119 zijn beide in 1912 gebouwd. Nr. 117 in opdracht van meester-knecht W. Engel en nr. 119 van de bankwerker J.C. Koolen. Nr. 117 heeft in 1966 zijn woonkamerraam vergroot en even tevoren zijn dakkapel terwijl nr. 119 zijn huidige dakkapel er in 1977 op heeft laten zetten.

Trouwlaan 121-131

Vervolgens zien we op nr. 121 tm 131 zes woningen die in 1987 gebouwd zijn in opdracht van Publieke Werken. Ook het ontwerp was van P.W. We zagen deze woningen vanmiddag al eerder.
We lopen weer terug naar de Christiaan Huijgensstraat waar de linkerkant nog op ons te wachten staat. Nr. 2 en 4 hebben we al gehad.
Dan volgt een stukje amorfe bebouwing, een **verbeterpunt,** en dan op nr. 18, 20 en 22 de eerste drie woningen van een bouwplan van in totaal 41 woningen gebouwd in 1952 in opdracht ven Publieke Werken naar een ontwerp van Arn. C. van Poppel. Het zijn nog mooie huizen hoewel ze bij een rehabilitatiebeurt in 1981, uitgevoerd door de Gemeentelijke Woningdienst, een deel van hun schoonheid hebben moeten inleveren. Ook hier zijn alle ramen toen kaal gemaakt. Zo waren de woonkamerramen bij deze drie huizen zesruits met een horizontale en twee verticale spijlen en de bovenramen vierruits. De dichte deuren zijn vervangen door doorzichtige glazen deuren. Het siermetselwerk onder de dakgoot met klossen en lijsten rondom de voordeuren zorgen gelukkig nog voor wat jus.

v Musschenbroekstr 18-2

We gaan de Van Musschenbroekstraat in zien daar het vervolg van het 41woningenplan. Links nr. 2 tm 18, met minder siermetselwerk onder de goten maar wel met lisenen op de scheiding van de woningen. Ook hier waren de ramen vier- en zesruits.
Aan de overkant, op nr. 1 tm 7, zien we vier dezelfde huizen maar nu, tussen 3 en 5 onderbroken door een poortje.

v Musschenbroekstr 20-22-34

De straat maakt een hoek en blijkt tegelijkertijd van naam veranderd te zijn: Cornelis Drebbelstraat. De overkant blijkt echter nog de Van Musschen-broekstraat te heten. Wij volgen deze gemeentelijke logica en gaan verder met de Van Musschenbroekstraat 20 tm 34. Het is een woongebouw met plat dak dat in 1988 gerealiseerd is in opdracht van de Vereniging Volkshuisvesting Tilburg naar een ontwerp van Architektenburo Willem van Asten. Nr. 20 en 22, 24 en 26 en 28 en 30 zijn in twee bouwlagen gestapelde woningen. Nr. 32 en 34 zijn twee eengezinswoningen met twee lagen per woning. Nette woningen.
Dan beginnen we toch maar aan de Cornelis Drebbelstraat en wel aan de linkerzijde. Hier zijn in 1977 op nr. 22 tm 40 tien woningen gebouwd in opdracht van Aannemingsbedrijf Gebr. vd Ven B.V. Het ontwerp is van Architektenburo C. Peeters B.V. uit Ulvenhout, het bureau dat rond 1980 zowat alle sociale woningbouw van Tilburg heeft gerenoveerd. Deze keer geen renovatie maar nieuwbouw, alweer bijna vijftig jaar oud. Geen spectaculaire architectuur maar wel een afdakje boven de voordeur. De dakkapel van 34 is er rond 2012 op gezet.

C Drebbelstr 1 – v. Musschenbroekstr 7

Dan gaan we terug naar de overkant waar de straat de hoek maakte, Cornelis Drebbelstraat 1. We kijken nog even naar de manier waarop Arn. C. van Poppel in 1952 deze hoek ontwierp: met twee gekoppelde bergingen met dakjes belegd met oranjerode dakpannen en daarvoor een tuintje afgebakend door een muurtje bekroond met een ezelsrug.
Dan zijn de elf woningen nr. 1 tm 21 aan de beurt. Ze horen bij het bouwplan van de 41 woningen van P.W. en Arn. C. van Poppel, het type van de risalieten met tussen woning

13 en 15 een knik en tussen woning 17 en 19 een poort. En af en toe de klepraampjes van de rehabilitatie in 1981.

C Drebelstr 48-32

Aan de overkant zien we op nr. 42 tm 48 nog vier woningen van het 41 woningenplan. We lopen de straat uit en gaan rechts de Christiaan Huijgensstraat in.
Hier gaan we aan de rechterkant verder met nog eens twee woningen van het 41 woningen plan van Publieke Werken en van Poppel van 1952.

C Huijgensstr 48b-48a

Op nr. 48 tm 30 volgen dan tien woningen, gebouwd in 1935 door aannemer H. Heerkens. Nette woningen met om de twee woningen een achterom. En boven de entrees een middenrisaliet.
Op 28, 26 en 24 volgen dan nog drie woningen van het 41 woningen plan van PW en Van Poppel van 1952.

C v Uitgeeststr 1-13

We draaien om, lopen een eindje terug en gaan dan rechtsaf de Cornelis van Uitgeeststraat in die enkel de linkerzijde bebouwd heeft. Daar zien we, onderbroken door de Willem Beukelstraat, op nr. 21 tm 1 een rij van 11 woningen die onderdeel uitmaken van een groot bouwplan '146 woningen Uitvindersbuurt', hier en in de omliggende straten gerealiseerd rond 2005. Woningbouwvereniging TIWOS was de opdrachtgever en De Zwarte Hond uit Rotterdam was de architect, 56 eengezinswoningen en 85 appartementen. Strakke architectuur met toch een warme uitstraling voornamelijk te danken aan de genuanceerde bruinrood gekleurde baksteen. Iedere woning heeft of om zijn voordeur of zijn woonkamerraam, of zijn kleine slaapkamerraam of zijn grote slaapkamerraam een ongeschilderde betonnen lijst. Samen met de diepe neggen van de ramen deuren zorgt dat voor plastische gevels. De gevels veranderen met regelmaat van hoogte.

J vd Heijdenstr 4-80

Op het einde van de straat gaan we linksaf de Gerard Mercatorstraat in waar aan de rechterkant De Zwarte Hond zijn plan vervolgd met een appartementengebouw van vier lagen hoog, dat met slimme middelen visueel laag gehouden is: Terugliggende gevels op de vierde laag. Dezelfde materialen als bij de woningen van het plan. Ook eenzelfde bouwjaar. Het betreft 43 adressen Gerard Mercatorstraat 3 tm 9 en Jan van der Heijdenstraat 4 tm 80.
Aan de overkant zien we op Gerard Mercatorstraat 2 tm 16 nog eens 8 woningen van het Zwarte Hond plan, ook met het bouwjaar 2005.
Voorbij nr. 16 gaan we linksaf de Jan van der Heijdenstraat in waar de woningen van het Zwarte Hond plan aan de linkerkant worden vervolgd, eerst met 7 woningen nr. 82 tm 94.

We onderbreken ons bezoek aan deze straat even voor een uitstapje linksaf naar de Willem Beukelsstraat waar we eerst links op nr. 15 tm 1 nog eens acht woningen van het Zwarte Hondplan zien en dan rechts op nr. 2 tm 16 een zelfde rij van acht woningen. Ook hier zijn alle woningen in 2005 gebouwd.

L Kosterplein 9-6

Dan vervolgen we onze weg in de Jan van der Heijdenstraat waar we links nog twee Zwarte-Hondpanden hebben, nr. 96 en 98. Dan gaan we linksaf het Laurens Kosterplein op, waar de Z. H. panden aan de linkerkant vervolgd worden, nr. 9, 8, 7 en 6. Deze zijn maar liefst vier lagen hoog en toch eengezins.

We gaan na nr. 6 weer linksaf en komen zo weer in de Christiaan Huijgensstraat waar het Zwarte-Hondplan nog drie panden door loopt, nr. 51, 49 en 47. Nog steeds bouwjaar 2005.
Op nr. 45, 43 en 41 mag aannemer Johan Appels de regie even van De Zwarte Hond overnemen. Appels bouwde in 1950 samen met architect Jan Robben in totaal 12 woningen. Hier zien we er drie van. Het taps toelopende bovenlicht boven de voordeur valt op. De ramen boven waren oorspronkelijk zesruits en het woonkamerraam beneden was in twee ramen van zes ruiten verdeeld.

C Huijgensstr 37-39b

Dan vervolgen we de C. Huijgensstraat met nog eens vijf Zwarte Hondwoningen: nr. 39b, 39a, 39, 37a en 37.
We draaien om en lopen terug en vervolgen voorbij de kruising met de Cornelis Drebbelstraat onze weg. Links hebben we hier nog wat panden te gaan.

Aannemer Johan Appels vervolgd hier zijn 12-woningenplan. Eerst het hoekpand dat zijn voordeur en adres in de C. Drebbelstraat heeft, nr. 50 en dan nog drie woningen in Huijgensstraat nr. 50, 50 a en 50b, bouwjaar 1950.
Nr. 52 is al in 1927 gebouwd. In opdracht van sigarenmaker L. Schouten, Bouwkundige P. Bastings mocht het huis tekenen. De raamindeling is in de loop der jaren versoberd. Dan begint, alhoewel je dat niet meteen aan de hand van het straatbeeld zou zeggen, het Laurens Kosterplein. Voor hen die het nog niet begrepen mochten hebben. We zijn vandaag op bezoek in de uitvindersbuurt. Metgezel Ton attendeerde mij er op. Hij weet van namen als Snellius en Simon Stevin zonder hulp van Google mij te vertellen wat zij uitgevonden hebben. Als een wandelende encyclopedie laat hij nu weten: 'Laurens Koster is de uitvinder van de boekdrukkunst geweest'. Waarvan acte.

L Kosterplein 1-4

Nr. 5 en 4 zijn nog twee exemplaren van het plan voor 41 arbeiderswoningen van A.C. van Poppel en Publieke Werken, hier met het tussenliggende verbindingsgebouwtje. Ezelsruggen begrenzen op fraaie wijze het voortuintje. Bouwjaar 1952. Alle ramen waren oorspronkelijk vierruits.
Nr. 3 en 2 maken onderdeel uit van het plan voor 12 woningen van bouwonderneming Johan Appels en Jan Robben waarvan we net in de C. Huijgensstraat ook al exemplaren zagen. Boven waren de ramen oorspronkelijk zesruits en beneden twaalfruits. Het bouwjaar 1950.
Nr. 1en de hoek om, Oerlesestraat 171A, zijn veel eerder gebouwd. In 1929 om precies te zijn. Koffiehuishouder A. van 't Hof bouwde deze twee woningen naar een ontwerp van C.J.H van Domburg. De ingang van 171a was oorspronkelijk in de afgeschuinde hoek gesitueerd. Een rolluik straat ons niet toe vast te stellen of dat nog steeds het geval is. In dat geval zou het pand twee ingangen rijk zijn.
We lopen via de Oerlesestraat terug naar de Trouwlaan naar het pand waar we daar gebleven waren nr. 133 en lopen zo weer terug naar het Laurens Kosterplein.

Trouwlaan 133, 133a-143

Trouwlaan 133, 133a, 135, 135a, 135b zijn vijf woningen die onderdeel uitmaken van een bouwplan voor 13 woningen die de Vereniging Volkshuisvesting hier en in de Van Musschenbroekstraat (we zagen ze daar al) in 1988 gebouwd heeft naar een ontwerp van Architektenburo Willem van Asten. Woning 133b lijkt een bovenwoning te zijn. Nette woningen.
Nr. 137 tm 143 dateren van 1981. Een ontwerp van Architektenburo C. Peeters uit Ulvenhout. Dakkapellen die half in de gevel opgenomen zijn en afdakjes boven de voordeuren kenmerken de woningen. De Dienst Publieke Werken was de opdrachtgever.
Nr. 147 en 149 zijn in 1910 gebouwd. Het rijtje bestond toen nog uit vijf woningen. De andere drie zijn blijkbaar gesloopt. Ze hadden een mansardekap, een voordeur en een woonkamerraam. Nr. 147 heeft in 1983 van Publieke Werken een nieuwe eindgevel gekregen. Nr. 149 heeft in 1961 zijn gevel verhoogd.
Op nr. 151 is in 1966 een nieuwe woning met garage gebouwd. Het ontwerp is van Arch. Buro A. Heerkens. Netjes.

Oerlesestr 117-131

We gaan rechtsaf de Oerlesestraat weer in.
Eerst krijgen we daar een rijtje individueel gebouwde woningen die we hier kort in deze volgorde behandelen: huisnummer, opdrachtgever, omschrijving, bouwjaar, architect.
Nr. 115, C. Engel, woning met garage, 1965, C. Engel, nr. 117, A. Janse, woning, 1966, C. Engel, nr. 119, P. van Spaendonk, woning, 1965, C. Engel, nr 121, H. Verhagen , woning, 1965, J.A.P. Spijkers Goirle en nr. 123 G. Beunis woning, 1965, Architectenburo C. van Beurden.

Nr. 125 is als woning met garage in 1966 gebouwd in opdracht van A. van Ierland, naar een ontwerp van Architektenburo Jan Loonen uit Dongen. Links zat de garage. In 1982 is het woonhuis verbouwd tot woonhuis met praktijkruimte door Mevr. M. van Weelde.

Oerlesestr 127-127a

Op nr. 127 is in 1999 een bestaand bedrijfspand (kantoor met magazijn) verbouwd tot verblijfsruimte. Tekenburo P.L. van Galen heeft er 16 kamers in gerealiseerd.

Oerlesestr 131-129

Nr. 129 en 131 zijn twee in 1957 gebouwde woningen. De voordeur van de tweede woning is in de zijgevel gesitueerd. A. van Casteren was de opdrachtgever en het ontwerp was van Architectenbureau Heerkens, in de wederopbouwstijl.

Oerlesestr 133-143

Op nr. 133 tm 143 zien we zes woningen van het bouwplan voor 16 woningen van Gebr. van der Ven en Architektenburo C. Peeters uit Ulvenhout waarvan we eerder deze middag al exemplaren zijn tegengekomen. Woningen met afdakjes boven de voordeuren, gebouwd in 1977.
Nr. 145 is een woonhuis dat in 1953 gebouwd is in opdracht van A.J. van Casteren. De drie ramen boven waren elk vierruits. Beneden was het raam ook in drieën verdeeld en ieder raam op zich was toen zesruits.

Oerlesestr 151-163

Op nr. 147 tm 169 zien we 12 woningen die hier in 1924 gebouwd zijn door J. D. Meijsing van de Gemeente Woningdienst. Het totale bouwplan omvatte 150 woningen. De woningen hebben niet alle dezelfde renovatiegeschiedenis. Nr. 147, 159, 161 en 163 zijn in 1974 door C. Peeters uit Ulvenhout gerenoveerd en de woningen 151 tm 157 en 165 tm 169 door W.B. Senders. Woning nr. 149, misschien nog wel de mooiste gevel is niet gerenoveerd en heeft de gevel van 1924 behouden.
En dan zijn we weer terug bij het Laurens Kosterplein, waar de overkant nog op ons te wachten staat. Het hoekpand, Oerlesestraat 177 en L. Kosterstraat 14 en 13 zijn nog eens drie woningen behorend bij het plan voor 12 woningen van Joh. Appels en Jan Robben, gebouwd in 1950. Het ronde raam in de zijgevel van nr. 177 vraagt onze aandacht.

L Kosterplein 11-10

Op nr. 12, 11 en 10 zien we nog drie woningen van de 41 van Publieke Werken en A.C. van Poppel, gebouwd in 1952.

L Kosterplein 10- J vd Heijdenstr 33, 23

Oerlesestr 185-197

We zijn inmiddels de Jan van der Heijdenstraat weer ingegaan en zien daar aan de linkerkant op nr. 33 tm 15, tien woningen, dan linksaf, de Gerard Mercatorstraat in, nr. 44 tm 64, elf woningen en dan tot slot de Oerlesestraat op, nr. 203 tm 179, nog eens 13 woningen, opgeteld in totaal 34 woningen van het Bouwplan Oerle dat o.a. hier in 1924 werd gerealiseerd door de Gemeente Woningbouwdienst. J.D. Meijsing, de directeur van de dienst heeft ze ontworpen. In 1974 zijn de woningen door de Gemeentelijke Woningdienst samen met Architektenburo C. Peeters uit Ulvenhout gerenoveerd. In 2005 zijn ze echter door de TIWOS zoals de Woningdienst nu heet ingrijpend vergroot en verbeterd. De woningen zijn verhoogd en 'versierd' met gevels bedekt met oranjerode steile-wand-pannen. De woningen hebben hun Amsterdamse Schoolstijl waarin ze in 1924 gebouwd zijn en die ze bij de renovatie van 1974 hadden moeten inleveren in 2005 weer teruggekregen. De architect van het 2005plan: Pierre van der Geld en Partners in Hilvarenbeek.

Oerlesestr 205-G Mercatorstr 11

We draaien bij Oerlesestraat 179 om en lopen terug tot aan de Gerard Mercatorstraat en lopen die straat een stuk in om het appartementengebouw aan de overkant daar te zien. Dat is hier gebouwd in 2004 door De Zwarte Hond en TIWOS. Het totale bouwplan Uitvindersbuurt omvatte 141 woningen waarvan 56 eengezinswoningen en 85 appartementen. Dit gebouw telt 44 adressen: Gerard Mercatorstraat 11, Jan van der Heijdenstraat 1, 3, 5.01 tm 5.16, 7.01 tm 7.16, 9.01 tm 9.08 en Oerlesestraat 205.219 Woonzorgcentrum De Vleugel is er gevestigd.

Oerlesestr 213-219

211a

We gaan weer terug in de tijd op Oerlesestraat 211a.tm 219. Hier zien we vijf woningen die in 1946 gebouwd zijn in opdracht van Ir. Jan de Jong van Publieke Werken. Het totale bouwplan omvatte toen 50 eengezinswoningen. Geen spectaculair plan. Aan de hand van nr. 215 beschrijven we de oorspronkelijke gevel. De dakkapel en de ramen op de eerste verdieping kloppen nog. Het raam op de begane grond was in vieren gedeeld. De verticale stijl in het bovenlicht liep in het benedenraam door. Nr. 211a is in 1986 grondig verbouwd in opdracht van F. van Lieshout. De gevel met zuiltjes is van de hand van Architektenburo Heerkens B.V. De dakkapel van nr. 213 dateert van 2018.

S Jansenstr 76-54

We gaan rechtsaf de Sacharias Jansenstraat in waar aan de rechterkant het woningbouwplan van Jan de Jong nog doorloopt op nr. 76 tm 50, veertien woningen. Hier zijn de gevels onlangs gerenoveerd. De ramen boven hebben een horizontale jaren dertig verdeling gekregen terwijl het hier toch gaat om naoorlogse woningen.
Aan de overkant zien we weer woningen van het plan Korvel waar we vanmiddag mee begonnen. Hier op nr. Sacharias Jansenstraat 11 tm 43 en 45 tm 53 in totaal 22 woningen, gebouwd in 1976 in opdracht van de Tilburgsche Bouwvereeniging en Samenwerking. De architectuur is van Ir. Th. Van de Bolt, P. Ghering en C. Peeters.
Tussen woning 43 en 45 gaan we de Elsingahof in waar hetzelfde team in 1976 vergelijkbare woningen bouwde, nr. 43 tm 34, nr. 33 tm 16 (gestapeld) en 15 tm 1.

We gaan weer terug naar de Oerlesestraat.
Het huis op de hoek nr. 119 is er in 1959 gebouwd. Het is getekend door J.A. van Riel uit Udenhout. Als ik het goed zie is er een woning van het 50-woningenplan van Jan de Jong voor moeten wijken. Mogelijk is die woning ook gedeeltelijk hergebruikt.
Nr. 121, 123 en 125 zijn nog drie exemplaren van die Jan de Jong-woningen, gebouwd in 1946.

Oerlesestr 241-239

Dan volgen weer zeven woningen gebouwd in 1976 door de TBV en Samenwerking, nr. 229 tm 241 met hun drie architecten.
Dan gaan we rechtsaf de Coehoornhof in waar de TBV en Samenwerking verder meanderen. Eerst grondgebonden, nr. 61 tm 51, dan gestapeld, 42 tm 50-50a, 21 tm 41, 12 tm 20, 20a, 6 tm 11, 11a en dan weer grondgebonden, nr. 4 tm 1.

Oerlesestr 243-245

Bijna ongemerkt gaat de Coehoornhof over in de Oerlesestraat waar nog twee woningen aan het TBVplan worden toegevoegd: nr. 243 en 245.

Oerlesestr 247
D

En dan volgt op **Oerlesestraat 247** een bijzonder huis. Het laat zien met welke kwaliteit er in de jaren dertig gebouwd werd. Een opsteker vergeleken met de architectuur van de zeventiger jaren die we vandaag heel veel gezien hebben. Het pand is gebouwd in 1934 in opdracht van stoker-machinist G. Gelens. Het ontwerp is van architect Ad Aarts, een naam die we nog niet eerder tegen kwamen. Toch ontwierp hij een indrukwekkend huis. Misschien iets te veel van het goede. We zien verspringende nokken en dakvlakken, een wolfseind, verschillend gekleurde geveldelen, verspringende kroonlijsten, een mooie getoogde voordeur en raamstroken met zich repeterende ramen. Bijzonder, een **HIP**plaats waard.

Oerlesestr 249 tm 255

We eindigen vandaag met vier huizen nr. 249 tm 255, gebouwd in 1982 door Aannemersbedrijf Gebr. Kruijssen B.V. naar een ontwerp Architektenburo Peter de Rooij. B.V. uit Diessen. PremieA woningen, netjes, weggestoken achter rolluiken…

GB. 16 juli 2021

.